

בדרך ארץ, אינו מן היישוב, שאין לו חלק בישובו של העולם, וראוי לשולחו למקום שאין בו ישוב.⁽⁵⁾

גמרא:

אמר רבי אלעזר ברבי צדוק: למה [לאיזה דבר] הצדיקים [המתיסרים מצרות] נמשלים בעולם הזה?

לאילן שכולו עומד במקום טהרה, ונופו, ענף אחד מענפיו, נוטה למקום טומאה.

אם נקצץ מהאילן נופו, הרי מעתה כולו עומד במקום טהרה.

כך הקב"ה, מביא יסורים על צדיקים בעולם הזה, ובכך הם נפרעים ממקצת עוונות שבידיהם, כדי שיורשו העולם הבא כשהם נקיים לחלוטין.

שנאמר בספר איוב [פרק ח] "זהיה ראשיתך מצער, ואחריתך ישנה מאד".

ולמה רשעים דומים בעולם הזה? לאילן שכולו עומד במקום טומאה, ונופו נוטה למקום טהרה. נקצץ נופו, כולו עומד במקום טומאה.

כך הקב"ה, משפיע להן טובה לרשעים בעולם הזה, כדי לטורדן ולהורישן למדרונה התחתונה. שנאמר "יש דרך ישר לפני איש, ואחריתה דרכי מות".

ומביאה עתה הגמרא את הדיון בין חכמי ישראל מה גדול ממה, תלמוד תורה או מעשה:

וכבר היה רבי טרפון וזקנים מסובין בעלית בית נתזה בלוד, נשאלה שאילה זו בפניהם: תלמוד גדול ממעשה, או מעשה גדול מתלמוד?

נענה רבי טרפון, ואמר: מעשה גדול.

נענה רבי עקיבא, ואמר: תלמוד גדול!

נענו כולם, ואמרו: תלמוד גדול, שהתלמוד מביא לידי מעשה, וכל הלומד תורה זוכה לכך שיהיו שניהם בידו.

תניא, רבי יוסי אומר: גדול תלמוד, לפי שהוא קדם למצות חלה ארבעים שנה, שהרי בתלמוד תורה הצטוו בשעת נתינת התורה עם צאתם ממצרים, ואילו בחלה התחייבו רק בבואם לארץ. והוא קדם לתרומות ולמעשרות המשום וארבע שנה, שהתחייבו בהם רק לאחר שבע שנים של כיבוש ועוד שבע שנים של חלוקת הארץ. וקדם לשמיטים ששים ואחת שנה, לפי שהתחייבו בשמיטה רק לאחר שמנו שבע שנים לאחר כיבוש הארץ וחלוקתה, וקדם ליובלות מאה ושלוש שנים.⁽⁶⁾

ותמהה הגמרא: וכי ליובלות קדם התלמוד רק מאה ושלוש שנה? והרי לפי סדר השנים המבואר בבביתא, מאה וארבע הויין! [104=50+14+40]

הבריות. ועיין רש"ש.

5. תפארת ישראל.

6. ומיד תשאל הגמרא שצריך להוסיף למנין שנה נוספת.